

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Quando adhuc hodiè ad destinatum scopum persequimur, ad braviu[m] supernæ vocætionis in Christo Jesu : Satanæ poma aurea voluptatis projicit, ut illis inesciati, in cursu & alacritate nostra retrahamur :

1. *Pomum copia*, ut nos in montem excelsum abducatur, ostendens nobis omnia Regna mundi & gloriam eorû, sicut Christo Servatori contigit, Matth. 4. v. 8. Natura quippe terrenis adeo capimur, ut de spectis cælestibus obrizo dicamus: Fidia mea, Job. 31. v. 24. hoc pomo remoratus est Achan, Jos. 7. v. 21. item Judam Proditorum, Matth. 26. v. 26.

2. *Pomum gloriæ*. Hoc pomo multi capiuntur, ut cogitent cum Nebucadnezare: in cælum conscendam, super astra Dei exaltabo solium meum, Esa. 14. v. 14. Hoc pomum objecit Herodi, Act. 12. v. 22.

3. *Pomum luxuriæ*: quo ipso multa millia pellicit, ut cum divite Epulone quotidie splendide epulentur, deinde ne guttulâ aquæ potiri queant, qua linguam suam refrigerent, Luc. 16. v. 24.

Ecce! hæc tria poma Dæmon infernalis objicit nobis, multisque cursum sistit: Sed quilibet festinanter currat, ne serius veniat, & tempus gratiæ prætermittat, ut virgines fatuæ. Alias experietur, quod in proverbio dicimus: Tardè venientes, malè sedentes, nempe in sellâ fervente, in stagno ardente sulphure & igne, Apoc. 21. v. 8. Festinate verò & currite, ut comprehendatis braviu[m], 1. Cor. 9. vers. 24. attingentes patriam, ubi πολίτευμα vestrum est, Philipp. 3. vers. 20.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fuit
 I. *Ex gratiosa Spiritus sancti in utero matris presentia*, de qua Elisabetha testatur, inquiens: quod ad salutationem Mariæ, infans in utero suo præ gaudio exultaverit. Hæc exultatio non fuit motus naturalis, sed supernaturalis ab ipso Spiritu sancto profectus, sicut Gabriel Archangelus ad Zachariam dixerat: quod Spiritu sancto replebitur adhuc, ex utero matris suæ, Luc. 1. vers. 15. Unde Ambrosius præclare ait: *Vocem prior Elisabetha audivit, sed Johannes prior gratiam sensit.*

De Jeremia dicit Deus: Priusquam formatem te in utero, novi te, Jer. 1. v. 5. Et Paulus de seipso asserit: quod segregaverit se Dominus ex utero matris suæ, & vocaverit per gratiam suam, Gal. 1. v. 15. Verum Johannes hanc prærogativam præ omnibus obtinet, quod non modo, sicut Jeremias & Paulus ad munus Propheticum & Apostolicum, ad officium Baptistæ & Præcursoris Messiæ in utero matris destinatus & vocatus: sed & Spiritu sancto extraordinarie in eo repletus fuerit.

Colligimus inde, licet infantes in utero matris rationis usu destituantur, tamen non obstat, quo minus Spiritus sanctus peculiari ratione fidem in iis accendere possit, Imò, quia ratione nondum uti possunt, ideò Spiritus sanctus fidem in ipsis facilius accendere potest, quæ est rerum non apparentium, Ebr. 11. v. 1. siquidem ex ore infantium & lactentium Deus sibi laudem perficit, Psal. 8. v. 3.

9999 3

Quod

Quod consolationi esse potest parentibus in eo casu, ubi quandoque infantes in utero materno, in partu, antequam Baptismo tingantur, expirant; Quia enim & vita & mors à Deo sunt, Sir. 11. v. 14. Deus autem non vult ullum perire, 2. Petr. 3. v. 9. certi esse possumus, tales infantes non damnari, siquidem Christus ipse ait: Non est voluntas ante patrem vestrum, qui in cœlis est, ut pereat unus de pusillis istis, Matth. 18. v. 14. Unde & David in morte filioli ante circumcisionem occumbentis, salutare hoc solatium arripuit: Quamvis ille non revertatur ad se, tamen se vasurum ad eum, 2. Sam. 12. v. 23. Talis enim sine culpâ suâ baptismo privati, & nondum nati infantes, à fœdere Dei minus excludendi sunt, siquidem Deus non modo noster, sed & seminis nostri Deus futurus est, Genes. 17. v. 7.

II. Ex Spiritu sancti in sexu fœmineo efficiendâ. In prælectâ Pericope expresse memoratur, quod repleta sit Spiritu sancto Elisabeth, & ex animo lætata de mysterio incarnationis æterni Filii Dei. Ex quo consequitur, pias mulierculas æque ac viros templa Spiritus sancti esse posse, in quibus habitare, & gratiam suam exercere ille velit, sicut hoc ipsum probant exempla, extra hoc, mulieris Cananæ, Matth. 15. v. 25. hæmorrhousæ, Matth. 9. v. 22. item mulierculæ illius, quæ exclamavit in populo: Beatus venter, qui te portavit, & ubera, quæ suxisti, Luc. 11. v. 27. nec non matronarum piarum, manè ad sepulchrum Christi proficiscentium ad unguendum corpus ejus, Marc. 16. v. 1. Quin & exempla prostant in Hist. Eccles. quod & fœminæ & virgines propter Evangelium dira

supplicia pertulerint, & constantes in mortem usque perseveraverint, id quod virtus Spiritus sancti præstitit, qui in illis, tanquam vasculis infirmioribus, 1. Petr. 3. v. 7. virtute sua earum infirmitatem perfecit, 2. Cor. 12. v. 9.

Agneta castissima illa virgo, plena Spiritus sancti erat, cum ad mortem abduceretur; & quia genas ejus rubor tinxerat, carnifex quærebat ex illa, an ebria esset? Cui responderebat: non temulenta sum, sed sanguis Christi purpuravit genas meas.

Hoc solatio fulciat se sexus fœmineus, adversus petulantissimos sycophantas qui illum convitiis proscindere & contumeliose traducere non erubescunt. Non minus templa Spiritus sancti vos estis ac viri, siquidem non modo Zacharias sed & uxor ejus Elisabetha, Spiritu sancto repleta est. Christus enim non pro maribus duntaxat, sed & pro fœmellis sanguinem suum profudit, quod præfiguratum est per B. Mariam Virginem & Johannem Evangelistam, qui sub cruce Christi stantes, totum quasi genus humanum repræsentarunt, Maria mulieres, & Johannes masculos. Utrumque enim sexum sanctificavit Christus sanguine suo. Hinc apologiam Christus edidit pro muliercula, corpus suum unguento pretioso inungente, Matth. 26. v. 13. & consolatus est mulieres mortem suam lacrymis prosequentes, Luc. 23. v. 28. Quæ clarè indicant, quod pias quoque mulierculas sibi apprimè commendatas habeat, quibus etiam primum resurrectionem suam manifestare voluit, Marc. 16. v. 9.

Hinc elucescit: Non esse discrimen apud Deum, inter masculum & fœminam, Gal.

Gal. 3. v. 28. & licet alias illæ sint vafcula infirma, at tamen vi dictorum, funt habitacula Spiritus fancti, & cohæredes gratiæ vitæ, 1. Petr. 3. v. 7. unde & vitam inftituunt, ut fanctas decet, funt modettæ, caftæ, fobriæ, domus curam habentes, benignæ, fubditæ viris fuis, ut non blphemetur verbum Dei, 1. Tim. 2. v. 9. Confer Tit. 2. v. 5.

III. *Ex fingulari Dei beneficentiâ, quam exhibet*

1. *Famelicof saturando.* Efurientes enim, canit Maria, implevit bonis, & divites dimifit inanes. Hoc fpiritualiter intelligendum, de iis, qui juftitiam efuriunt & fitiunt, Matth. 5. verf. 6. Hos faturat cœlefti manna verbi falvifici, ut vitam habeant, & abundantius habeant, Joh. 10. v. 11. Qui verò inopiam fuam non agnofcunt, dicentes: dives fum, locupletatus, & nullius egeo, Apoc. 3. v. 17. inanes relinquit: nam qui non habet, & quod putat fe habere, auferetur ab eo, Luc. 8. v. 18.

2. *Lafpos fublevando.* Nam fufcepit, inquit, Ifrael puerum fuum, ut memor efferet mifericordiæ. In Græco eft vox ἀντιλαμβάνειν, quæ fignificat labanti fuccurrere, & manum porrigere. Tum temporis enim miferia Ecclefiæ Ifraelitiæ erat conditio, Pharifæi fermento doctrinæ fuæ omnia corruperant, ut deficerent Sancti, Pfal. 12. v. 2. & omninò videretur, quali Deus oblitus effer Ecclefiæ fuæ, & fervum fuum Ifrael planè abjeiffet. Verum cum fpec apud plerofque ferè decollaffet, ecce, Deus memor erat mifericordiæ fuæ, & ficur Pater, quando videt puerum cafurum, utramque manum extendit, eundemque adjuvat: Ita fufcepit puerum

fuum Ifrael, & ulterius Ecclefiam fuam contrà omnes portas inferorum potenter defender, Matth. 26. v. 18. Zach. 2. v. 58.

3. *Promiffionem roborando.* Ita enim Maria concludit hymnum fuum: Sicut locutus eft ad Patres noftros, Abraham & femini ejus in fecula. Refpicit his verbis ad promiffionem Abraham factam, & pofttea omnibus feculis repetitam quod ex eorum femine Meffias fit oriundus. Hanc dicit, impletam effer, in miffione Filii, & conceptione ejusdem in utero virginali, nec dubium effer, quin quod incepit, ad finem perducturus fit. Celebrat proinde *veritatem Dei*, quem impoffibile effer mentiri, Ebr. 6. verf. 18. fed veritatem in æternum fcrvat, Pfal. 146. verf. 6. fcrvat, quod promiffit, implet, quod prædixit. Efa. 46. v. 12.

Confide igitur promiffionibus divinis, & noli abjicere animum, licet quandoque differantur, veniens veniet, & non tarda-bit, Hab. 2. v. 3. Dic cum Regio Pfallte: Tibi dixit cor meum: quærite faciem meam: faciem tuam Domine, requiram, Pfal. 27. v. 8. Id quod certiffime faciet, juxta promiffionem fuam, Pfallm. 91. v. 15. Conturbata funt viscera ejus, miferans miferabitur tui, Jer. 31. v. 20.

Promiffiones Dei funt fortiffima vincula, quibus constringitur à nobis, ne elabatur. Simfon dirupit vincula & funes, quibus Philiftim ipfum ligaverant, iisque expedit, fe, Jud. 16. v. 9. Verum vincula divinarû promiffionum, Deus ipfe vi divi-næ veritatis folvere non potest, fed ligatur & tenetur iisdem. Omnes enim promiffiones Dei funt in Chifto Etiam, & Amen, 2. Cor. 1. v. 20.